

शूलमेवपिनाकपदेन उवाच यतः पाणिना अनामयत् अतः पिनाकं तेनायपदस्यायंतवर्णाभ्यां द्वितीयस्य मध्यमाभ्यां कप्रत्यययुक्ताभ्यां पिनाकपदं निष्पन्नमिति योगप्रदर्शनं कृतं ॥ १८ ॥ पाणिमध्यगतो धनुषा
पिवेदुमशक्य इति मत्वा ककुदी देवानां पट्टाधिपतिः रुद्रः प्राक्षिपत् आस्ये ॥ १९ ॥ कोष्ठं उदरं ॥ २० ॥ व्यचरदेवन त्वन्नवजीर्णतांगतः किञ्चतादृशं अकार्षीं सप इति शेषः ॥ २१ ॥ २२ ॥ २३ ॥ २४ ॥

आनतेनाथ शूलेन पाणिना मिततेजसा ॥ पिनाकमिति चोवाच शूलमुग्रायुधः प्रभुः ॥ १८ ॥ पाणिमध्यगतं दृष्ट्वा भार्गवं तमुमापतिः ॥ आस्यं विवृत्य ककुदी पा
णिना प्राक्षिपच्छनैः ॥ १९ ॥ स तु प्रविष्ट उशनाकोष्ठं माहेश्वरं प्रभुः ॥ व्यचरच्चापितत्रासौ महात्मा भृगुगंदनः ॥ २० ॥ युधिष्ठिर उवाच किमर्थं व्यचरद्राज
नुशनातस्य धीमतः ॥ जठरे देवदेवस्य किञ्चाकार्षीं महाद्युतिः ॥ २१ ॥ भीष्म उवाच पुरासौ तर्जलगतः स्थाणुभूतो महाव्रतः ॥ वर्षाणामभवद्राजस्य युता
न्यर्बुदानि च ॥ २२ ॥ उदतिष्ठत्तपस्तप्त्वा दुश्चरं च महाहृदात् ॥ ततो देवातिदेवस्तं ब्रह्मा वै समसर्पत ॥ २३ ॥ तपो वृद्धिं पृच्छच्च कुशलं चैव मव्ययः ॥ तपः सुचीर्ण
मिति च प्रोवाच वृषभध्वजः ॥ २४ ॥ तत्संयोगेन वृद्धिं चाप्यपश्यत्स तु शंकरः ॥ महामतिरचित्यात्मा सत्यधर्मरतः सदा ॥ २५ ॥ स तेनाढ्यो महायोगी तपसा च धने
न च ॥ व्यराजत महाराज त्रिपुल्लोकेषु वीर्यवान् ॥ २६ ॥ ततः पिनाको योगात्मा ध्यानयोगं समाविशत् ॥ उशना तु समुद्दिग्धो निलिल्ये जठरे ततः ॥ २७ ॥ तुष्टावच
महायोगी देवं तत्र स्थ एव च ॥ निःसारं कांक्षमाणः स तेन स्म प्रतिहन्यते ॥ २८ ॥ उशना तु तथोवाच जठरस्थो महामुनिः ॥ प्रसादं मे कुरुष्वेति पुनः पुनररिंदम ॥
॥ २९ ॥ तमुवाच महादेवो गच्छ शिश्रेण मोक्षणं ॥ इति सर्वाणि स्रोतांसि रुध्वा त्रिदशपुंगवः ॥ ३० ॥ अपश्यमानस्तद्द्वारं सर्वतः पिहितो मुनिः ॥ पर्यक्राम हृत्पद्मा
न इतश्चेतश्चेतजसा ॥ ३१ ॥ स वै निष्क्रम्य शिश्रेण शुक्रत्वमभिपेदिवान् ॥ कार्येण तेन न भसो नाध्यगच्छत मध्यतः ॥ ३२ ॥ विनिष्क्रांतं तु तं दृष्ट्वा ज्वलंतमिव तेज
सा ॥ भवो रोष समाविष्टः शूलोद्यतकरः स्थितः ॥ ३३ ॥ अवारयत तं देवी क्रुद्धं पशुपतिं पतिं ॥ पुत्रत्वमगमद्देव्या वारितेशंकरे च सः ॥ ३४ ॥ देव्युवाच हि
सनीयस्त्वयानैव मम पुत्रत्वमागतः ॥ न हि देवो दरात्कश्चिन्निःसृतो नाशमृच्छति ॥ ३५ ॥

वृद्धिशुक्रस्योत्कर्षं तत्संयोगेन तपोयोगेन ॥ २५ ॥ सः शुक्रः ॥ २६ ॥ निलिल्ये नितरांगतिं जगाम बभ्रामेत्यर्थः ॥ २७ ॥ निःसारं निर्गमं तेन रुद्धेण ॥ २८ ॥ २९ ॥ ३० ॥ ३१ ॥ कार्येणेति तेन शिश्रेणान्निर्ममनेन
कार्येण निमित्तेनास्मदादिबन्धसोमध्यतः नाध्यगच्छतनाधिगम्यते कर्मणि तद्धं जामदग्न्यस्य रामस्येवास्य स्वर्गतिर्निरुद्धेत्यर्थः अन्येतु भवत्कस्थोपिशुक्रः सूर्याद्विप्रकर्षात्स्वमध्यगतो न दृश्यत इति तन्मात्रपर
तयैवेति द्वाचख्युः तस्मिन्पक्षे शुक्रत्वहेतुर्न संगच्छत इत्यालोचनीयं ॥ ३२ ॥ ३३ ॥ ३४ ॥ ३५ ॥